

### **XXIV Міжнародна науково-практична конференція у Словаччині та Угорщині**

Вища освіта останнім часом стала менш якісною, переважна більшість випускників вищих навчальних закладів виявляються не конкурентоспроможними на європейському ринку праці. Це спонукало провідні університети Європи та України об'єднати свої зусилля та провести XXIV Міжнародну науково-практичну конференцію, присвячену інтернаціоналізації вищої освіти в європейській освітній простір.

Нині розвиток вищої освіти підпорядковується законам ринкової економіки і актуальним завданням стає пошук інноваційних форм і методів підготовки юристів: від розроблення і введення в навчальні плани нових перспективних дисциплін до впровадження інноваційних методик викладання правничих наук.

Заслужують на увагу механізми та новітні технології, які допомагають готувати висококваліфікованих, конкурентоспроможних правників, здатних виконувати складні науково-дослідні, фахово-прикладні й творчі завдання. Ось чому конче важливо знайти найбільш ефективні шляхи модернізації й підвищення якості сучасної юридичної освіти.

Але в умовах конкуренції численних ВНЗ, які готують юристів, проблема методики викладання є вкрай важливою. Адже поява багатьох варіантів юридичної підготовки вимагає від кожного ВНЗ юридичного профілю вирішення проблем пошуку власного, на рівні сучасних світових вимог, шляху подальшого розвитку. Вони вирішують: або стати конкурентоспроможними на ринку освітніх послуг або втратити таку конкурентоспроможність. Усе це надає проблемі підготовки висококваліфікованих фахівців актуальний характер та ставить її в центр академічної політики кожного університету.

Одним із важливих аспектів формування сучасного юриста в Київському університеті права НАН України є наукова діяльність. Її метою є пошук талановитої молоді та залучення її до наукових розробок вузу. Саме таким чином студенти отримують підготовку до вступу в аспірантуру та формується викладацький склад університету. Особливе значення для вузу мають щорічні міжнародні науково-практичні конференції, які проводяться двічі на рік за межами України.

Так, вже стало традицією проведення Київським університетом права НАН України міжнародної науково-практичної конференції спільно з Закарпатським державним університетом, Національною академією педагогічних наук України, Мішкольським університетом (Угорщина), Академічним товариством ім. М. Балудянського (Словаччина) на тему: *«Проблеми інтернаціоналізації університетської освіти в умовах європейської інтеграції»*, яка відбулася у Словаччині та Угорщині 8–11 травня 2012 р.

Робота конференції проходила у два етапи: пленарне засідання та робота секцій. Пленарне засідання розпочалося 9 травня в актовій залі Мішкольського університету (Угорщина), де кожен почесний член президії, а саме: Ю. Л. Бошицький, ректор Київського університету права НАН України; Ф. Г. Вашук, ректор Закарпатського державного університету; С. М. Бабурін, ректор Російського державного торгово-економічного університету; Патко Дюла, ректор Мішкольського університету; Міхал Вархола, президент Академічного товариства ім. М. Балудянського мали нагоду привітати учасників з початком роботи конференції та урочисто відкрити захід.

Тематика конференції надзвичайно актуальна, оскільки євроінтеграційні процеси України охоплюють і вищу освіту. Перед освітянами постає першочергове завдання – побудувати систему професійної освіти в контексті вимог і можливостей ХХІ сторіччя, одночасно врахувавши національні інтереси та ідеали людського розвитку. Такий підхід вимагає осучаснення законодавства в галузі освіти, підвищення якості вищої освіти та науки та модернізації усіх її ланок. Саме розгляду цих проблем була і присвячена дана міжнародна науково-практична конференція.

У роботі конференції взяли участь провідні науковці та освітяни різних навчальних закладів України, Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Чехії, а також, провідні юристи, економісти, представники технічних спеціальностей та ІТ технологій.

### **Майстер-клас професора Чаби Варги (Угорщина)**

14–15 травня 2012 р. в рамках реалізації концепції майстер-класів, а також на запрошення ректора, професора Юрія Бошицького, Київський університет права НАН України відвідав доктор права Чаба Варга, кандидат права та політичних наук (1976), доктор наук (1991), який досліджує проблеми філософії права та її методологію в контексті порівняльно-правової культури та судового мислення.

Чаба Варга – угорський юрист, почесний професор інституту правових досліджень Угорської Академії наук, почесний професор Католицького Університету імені Пазмані Петера, який заснував інститут філосо-

фії права у 1995 р. та з того часу керував ним, а з 2011 р. є членом Вченої Ради. У 90-х роках минулого століття Чаба Варга був керівником спільного європейського проекту порівняльної правознавчої культури у рамках програми Tempus [ЄС Phare].

Темою майстер-класів професора Варги стали *«Зміни у сфері права та правовий менталітет: ідеї, думки, процедури та їх реалізація крізь віки і культури»*. На майстер-класи зібралися студенти та науково-педагогічні працівники Київського університету права НАН України.

Пан Варга ознайомив слухачів із основними віхами розвитку світової правової культури та формування правового мислення. Зокрема, особливу увагу було приділено еволюції порівняльного права, ретроспективному аналізу правової культури СРСР, аналізу впливу релігійних вірувань на формування правової культури соціуму у Ізраїльїан.

У своїх лекціях професор розкрив авторське трактування поняття категорії «менталітет правової культури», її змісту, функцій та місця у загальному правовому образі держави, обґрунтував свою думку з точки зору позитивістського, соціологістського, психологічного та аксіологічного підходів.

Під час майстер-класів між професором Варгою та слухачами відбулась цікава і змістовна дискусія щодо філософських аспектів розвитку правової культури.

### **Майстер-клас професора Регенсбурзького університету Райнера Арнольда (Німеччина)**

23 травня 2012 р. у Київському університеті права НАН України, у рамках реалізації концепції майстер-класів, була проведена лекція одного з провідних європейських фахівців у галузі конституційного права проф. Райнера Арнольда на тему: *«Основний захист прав у Європі: взаємодія Конституції, Європейської конвенції з прав людини та Хартії ЄС про основні права»*.

На лекцію зібралися студенти та науково-педагогічні працівники Київського університету права НАН України.

Студенти ознайомились з біографією проф. Арнольда: з 1978 р. – професор Регенсбурзького університету (Німеччина); професор університету м. Констанц (Німеччина); з 1976–1978 – завідувач кафедри публічного/порівняльного права, права ЄС та адміністративного права; з 1999 р. – завідувач кафедри права ЄС при освітній програмі ім. Жана Моне; з 2002 р. – директор програми дослідження німецького права при Московському державному університеті ім. М. В. Ломоносова; з 2009 р. – директор центру права ЄС університету Бахчешехір (Туреччина).

Лекція пана Р. Арнольда викликала зацікавленість у студентів університету, сприяла підвищенню кваліфікаційного рівня майбутніх юристів та спонукала до роздумів. Професор висвітлив своє бачення фундаментальних прав у сучасному європейському конституціоналізмі. Дав оцінку трьом рівням конституційного права в Європі, а саме: автономії і двосторонньому впливу на сферу фундаментальних прав. Охарактеризував ідею спільної європейської тенденції, щодо захисту фундаментальних прав у національній конституції.

Після майстер-класу професор Арнольд радо та напрочуд цікаво дав фахові відповіді на запитання слухачів.

### **Гість КУП НАНУ – Йоган Юро, директор Департаменту процедурного права, арбітражу та міжнародного приватного права університету м. Гент (Бельгія)**

23 травня 2012 р. під час свого перебування в Україні, пов'язаного з участю в міжнародній конференції з питань міжнародного арбітражу, професор Йоган Юро, який є директором Департаменту процедурного права, арбітражу та міжнародного приватного права університету м. Гент, відвідав Київський університет права НАН України.

Пан Юро передав ректорові КУП НАНУ, професору Юрію Бошицькому підписаний примірник Меморандуму про взаєморозуміння між Київським університетом права Національної академії наук України та Школою Права Генцького університету Бельгії.

У ході дискусії було обговорено широкий спектр напрямів співробітництва. Зокрема, спільні наукові дослідження, одним з результатів яких буде видання спільної монографії; обмін студентами та викладачами; спільні науково-практичні заходи з питань стану, проблем та перспектив реалізації певних галузей права в контексті міжнародного досвіду. Але квінт-есенцією зустрічі було обговорення надзвичайно важливого для підготовки фахівців-юристів проекту, який передбачає отримання диплому юриста в Україні на базі КУП НАНУ, акредитація відповідного рівня диплому та однорічна післядипломна освіта (“post-graduate course”) в Школі Права Генцького університету.

Сторони дійшли згоди розпочати розроблення проекту найближчим часом та вже наступного академічного року, починаючи з жовтня 2013 року, реалізовувати вищезазначену програму.

Також пан Юро із задоволенням підкреслив, що двосторонні зв'язки між КУП НАНУ та Школи Права Генцького університету мають гарну перспективу для розвитку вищої освіти.

### Нові напрями співпраці КУП НАНУ з Європейським університетом (Молдова)

5–7 червня 2012 р ректор КУП НАНУ, професор Ю. Бошицький, на запрошення ректора Європейського університету Молдови (ЄУМ), професора Ю. Седлецького та Сенату, перебував з візитом у м. Кішінау (Молдова).

ЄУМ є складовою частиною системи вищої освіти Республіки Молдова і правонаступником Академії права Молдови, котра почала свою діяльність 7 жовтня 1992 р.

Основною метою ЄУМ є підготовка, вдосконалення і перекваліфікація спеціалістів і наукових кадрів у різних галузях та розвиток наукових досліджень. На сьогоднішній день ЄУМ впроваджує новітні освітні та інформаційні технології у навчально-науковому процесі. В ЄУМ діють чотири факультети, а саме: юридичний; економіки та інформатики; журналістики; іноземних мов.

Крім того, в університеті діють Асоційоване адвокатське бюро «Jurisprudena» та Департамент міжнародних відносин.

ЄУМ має договори про співпрацю з Державним університетом Молдови, Національним Каподістрійським університетом Афін, Яським університетом «Petre Andrei», Бухарестським університетом «Titu Maiorescu», Університетом «Stefan cel Mare» (Сучава), Університетським фондом «Haralamb Vasiliu» (Ясси), Незалежним міжнародним університетом «Karol Wojtyła» (Італія), Київським університетом права Національної академії наук України та іншими.

Під час урочистостей, присвячених присвоєнню ректору КУП НАНУ почесного звання «*Doctor Honoris Causa*», професор Ю. Бошицький виступив із доповіддю, у якій розповів про КУП НАНУ, високі результати якого забезпечуються через раціональне використання людських, матеріальних та інших ресурсів, сучасну технічну базу, різноманітні форми навчання та впровадження інноваційних методів освіти, індивідуальний підхід і роботу із всебічного розвитку студентів, актуальні напрямки наукових досліджень.

Запорукою зміцнення позиції сучасного вищого навчального закладу на міжнародній освітній арені є стрімкий розвиток міжнародного співробітництва. Отже, КУП НАНУ, дотримуючись напрямів стратегії міжнародного діяльності, встановив, в особі ректора КУП НАНУ професора Ю. Бошицького, нові перспективні зв'язки з Асоціацією міжнародного права Республіки Молдова в особі президента цієї формації, професора О. Буріана.

Під час переговорів було погоджено співпрацю як у рамках традиційних напрямів (обмін науково-технічною інформацією, викладачами, студентами, спільна участь у заходах з питань вищої освіти, проведення спільних заходів – науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів, симпозіумів тощо), так і розвитку нових напрямів партнерства – спільні наукові дослідження з актуальних тематик, результати яких висвітлюватимуться в періодичних виданнях, зокрема «*Часописі Київського університету права*» та «*Молдавському журналі міжнародного права і міжнародних відносин*», а також у спільних наукових виданнях.

Для українських науковців та фахівців новий напрямок співробітництва є доволі цікавим, оскільки вони отримали можливість публікувати свої наукові доробки на шпальтах іноземного наукового видання, що містить, серед іншого, розділи «*Міжнародне публічне право*», «*Міжнародне приватне право*», «*Міжнародні відносини*».

Водночас, молдавські науковці отримали нагоду публікувати свої роботи за окремими актуальними напрямами – «*Інформаційне право*», «*Проблеми права інтелектуальної власності*», «*Аграрне, земельне та екологічне право*» тощо.

Візит ректора КУП НАНУ, професора Ю. Бошицького відбувся у дружній атмосфері, а результатом стали нові домовленості та креативні ідеї, які сприятимуть підтримці добросусідських відносин між Україною та Молдовою в цілому.

### Літня наукова сесія Варненського вільного університету «Національна юридична освіта в контексті права ЄС» (Болгарія)

22 червня 2012 р. у м. Варна (Республіка Болгарія) відбулася Літня наукова сесія Юридичного факультету Варненського вільного університету імені Чорноризця Храбра «Національна юридична освіта в контексті права ЄС», у якій взяв участь ректор КУП НАНУ, професор Юрій Бошицький.

На пленарному засіданні професор Бошицький виступив із доповіддю «Інтеграція вищої юридичної освіти України у європейський освітній простір: нові тенденції – новий контекст», у якій розповів про інтеграційний досвід Київського університету права, поінформував учасників заходу про інноваційні форми навчального процесу, напрямки та перспективи формування нової моделі освітнього процесу, яка базується на засадах відповідності вимогам європейських стандартів вищої освіти та найкращих національних традицій юридичної вищої освіти, комбінації результатів останніх наукових досліджень, фундаментальних наук та набуття студентами практичного досвіду юриста ХХІ століття.

Учасниками Літньої сесії були ректор Варненського вільного університету імені Чорноризця Храбра, професор Анна Недялкова, декан юридичного факультету, професор Петр Хрістов, експерт з військових дисциплін, професор Дімітар Узунов та інші фахівці у сфері вищої юридичної освіти.

Варненський вільний університет імені Чорноризця Храбра було створено у 1991 р.. Рішенням 37-го Народного Собрання від 21 червня 1995 р. університет отримав статус вищої школи. На сьогодні тут навчаються більш як 12 тисяч студентів, які отримують освітню кваліфікацію «бакалавр», «магістр» та «кандидат наук».

На базі таких авторитетних освітніх закладів, як КУП НАНУ та Варненський вільний університет імені Чорноризця Храбра функціонує українсько-болгарська магістерська програма. І вже цього навчального року магістранти КУП НАНУ та Варненського вільного університету, які навчаються у Болгарії, отримують подвійні – українські та європейські – дипломи «Право Європейського Союзу». Метою магістерської програми є підготовка високопрофесійного корпусу юристів-міжнародників, котрі досконало застосовують законодавство різних країн для захисту прав українських громадян поза межами України, в міжнародних організаціях, а також представляють інтереси зарубіжних фірм, іноземних громадян в Україні, захищають інтереси держави на міжнародному рівні.

Під час навчання у Болгарії студенти не лише опановують дисципліни, а й мають можливість брати участь у численних культурних заходах.

### **Нові партнери КУП НАНУ – Центрально-Європейський Центр інтелектуальної власності (Болгарія)**

Під час робочого візиту ректора КУП НАНУ, професора Юрія Бошицького до Республіки Болгарія був підписаний Меморандум про майбутню співпрацю між Київським університетом права НАН України та Центрально-Європейським Центром інтелектуальної власності, очолюваним професором Владею Боріссовою.

Співробітництво передбачає реалізацію таких напрямів як:

- зміцнення контактів, проведення спільних наукових досліджень та обмін думками у сфері охорони й захисту інтелектуальної власності;
- підвищення ефективності правової охорони й захисту інтелектуальної власності;
- проведення спільних освітніх та наукових заходів;
- популяризація заходів з протидії недобросовісній конкуренції у сфері правової охорони й захисту інтелектуальної власності, виробництву й розповсюдженню контрафактної продукції;
- підвищення громадської обізнаності з питань захисту інтелектуальної власності;
- удосконалення кваліфікації фахівців з питань захисту об'єктів промислової власності, авторського права та суміжних прав.

Підписання Меморандуму є новим етапом розвитку співробітництва у сфері правової охорони інтелектуальної власності та створює позитивний імідж України на міжнародній арені у зазначеній сфері.

### **Меморандум про співпрацю з болгарською «Академією Лідерства» (Болгарія)**

Сьогодні зміни трапляються дедалі частіше і їх складно передбачити. Лише деякі люди в змозі бути успішними, за допомогою управління ефективними джерелами і забезпечення підтримки шляхом визначення причин. Цих людей можна назвати справжніми лідерами, що формують стратегії та політику, а ті, у свою чергу, окреслюють громадські організації, партії, бізнес, науку та культуру, які впливають на національні, регіональні та міжнародні рівні.

З метою виховання справжніх лідерів найвищого гатунку під час візиту ректора КУП НАНУ, професора Юрія Бошицького, до Республіки Болгарія було підписано Меморандум про майбутню співпрацю між КУП НАНУ та Болгарською Академією Лідерства. На зустрічі були присутні ректор Університету національного та світового господарства Республіки Болгарія (УНСГ), професор Статі Статев, віце-президент Асоціації болгаро-української дружби та співробітництва, Посол Республіки Болгарія в Україні (2007–2012 рр). Дімітар Владіміров, экс-Президент Республіки Болгарія Георгій Парванов та інші видатні політичні діячі та відомі вчені.

Академія Лідерства – це некомерційна організація, яка підпорядковується Опікунській раді, котру очолює пані Зорка Парванова, Перша Леді Республіки Болгарія. Державна та закордонна еліта, експерти, громадські діячі та офіційні особи входять до складу двох наступних керівних органів – Генеральної асамблеї та Міжнародної ради директорів.

Академія Лідерства це:

- форум для публічних дебатів та дискусій;
- інтелектуальна платформа для впровадження інновацій у різноманітні сфери знань та практики;
- розробка тактик, що спрямовані на позитивні зміни;
- формування знань;
- школа для визначення та розвитку здібностей, формування відношення, підвищення обізнаності, сприяння та ріст цінностей, виховання активних громадян, відповідальних лідерів та успішного керівництва;
- система для експертів у різних галузях;
- болгарська організація, котра претендує стати ключовою для зустрічей зацікавлених кіл з метою впровадження співпраці, безпеки та співробітництва.

Метою співробітництва між КУП НАНУ та болгарською «Академією Лідерства» є проведення експертиз та консультацій у сфері правового забезпечення підтримки громадських, приватних та державних організацій у їх прагненні визначити, популяризувати чи впровадити принципи лідерства та успішного керівництва; підвищення громадської правової обізнаності; популяризація принципів лідерства та успішного

керівництва у всіх їх аспектах та сферах. Ми віримо, що реалізація цих напрямів співпраці матиме суттєвий вплив на громадські процеси, котрі спрямовані на позитивні та стабільні зміни у суспільстві.

### **IX Міжнародна конференція «Європейський шлях Грузії – Євросоюз та його європейські сусіди» (Грузія)**

На особисте запрошення Георгі Барамідзе, Віце-прем'єра Грузії – державного Міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, ректор КУП НАНУ, професор Юрій Бошицький взяв участь у роботі IX міжнародної конференції «Європейський шлях Грузії – Євросоюз та його європейські сусіди», яка відбулась 10–12 липня 2012 р. у м. Батумі (Грузія).

З вітальним словом до учасників конференції звернувся Віце-прем'єр Грузії – державний Міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Георгі Барамідзе, зазначивши важливість успіху Грузії на шляху євроінтеграції для демократичних перетворень у Східній Європі в цілому. А єврокомісар з питань розширення та політики європейського сусідства Штефан Фюле зауважив, що ЄС надасть Грузії вже у поточному році 22 мільйона євро як технічну допомогу для прискорення інтеграційних процесів. Адже, як заявив Президент Грузії Міхаел Саакашвілі, вже восени 2013 року Грузія має отримати заявку на членство в ЄС. Доповідачами пленарного засідання були також Прем'єр-міністр Республіки Молдова Владімір Філат та президент Європейської народної партії, екс-Прем'єр-міністр Королівства Бельгія Уїлфред Мартенс.

Професор Юрій Бошицький брав участь у дискусіях, пов'язаних з інтернаціоналізацією науки та освіти, інтеграцією вищих навчальних закладів та національних систем вищої освіти у загальноєвропейській освітній простір. Крім того, ректор КУП НАНУ мав честь спілкуватись з Віце-прем'єр-міністром Грузії – державним Міністром з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Георгі Барамідзе, спікером парламенту Грузії Давідом Бакрадзе, Головою Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції Борисом Тарасюком та іншими видатними представниками національної і зарубіжної політичної, владної, ділової еліти.

Конференція була присвячена перспективам процесу євроінтеграції держав Східноєвропейського регіону – сусідів ЄС. Захід проходив у форматі пленарного засідання та роботи двох секцій, на яких розглядалися питання проведення демократичних реформ, верховенства права, світової безпеки, можливості економічної інтеграції ЄС та полегшення особистих людських контактів як каталізатора євроінтеграції.

У роботі конференції брали участь високі посадові особи Грузії, Вірменії, Болгарії, Молдови, Польщі, України, Франції, Швеції, інших держав-членів ЄС та його сусідів, представники керівних структур ЄС, відомих міжнародних організацій, дипломатичних, ділових, наукових та освітніх кіл. Так, спікер парламенту Грузії Давід Бакрадзе зауважив, що представницький рівень конференції є значно вищим аніж попередніх конференцій. А сама конференція отримала широкий резонанс на міжнародній арені.

### **Новий партнер КУП НАНУ – Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)**

9 липня 2012 р. у м. Батумі відбулась зустріч ректора КУП НАНУ, професора Юрія Бошицького з ректором Батумського державного університету імені Шота Руставелі (далі – БДУ), професором Альошою Бакурідзе.

Зустріч була присвячена налагодженню зв'язків між двома славетними та авторитетними ВНЗ України та Грузії і обговоренню напрямів подальшого співробітництва в рамках Меморандуму про майбутнє співробітництво між Київським університетом права НАН України та Батумським державним університетом імені Шота Руставелі (далі – БДУ), який було підписано під час зустрічі.

Ректори визначили такі вектори взаємодії, як обмін інформацією у сфері галузевої освіти та наукових досліджень, проведення спільних наукових, науково-практичних і освітніх заходів, обмін студентами та представниками професорсько-викладацького складу, створення літньої школи права, розробка подвійної українсько-грузинської магістерської програми, проведення майстер-класів. На зустрічі були також присутні Адам Махарадзе, декан факультету соціальних наук, бізнесу і права, а також керівники кафедр БДУ.

Співпраця з таким відомим вищим навчальним закладом, як Батумський державний університет, має велике значення для КУП НАНУ. Адже батумський виш має давню історію, яка почалась у 1893 р.; згодом створено Державний педагогічний університет, а з 1995 р. засновано Батумський державний університет імені Шота Руставелі. Сьогодні БДУ – це сучасний вищий навчальний заклад, який надає високоякісні освітні послуги на 8 факультетах, у тому числі факультеті соціальних наук, бізнесу та права.

Факультет соціальних наук, бізнесу та права було засновано у 2006 р. на базі економічного та юридичного факультетів. Нині на цьому факультеті навчається більш як 1300 студентів. Висока якість навчального процесу забезпечується професорсько-викладацьким колективом, до складу якого входять 7 професорів, 23 доктори та 17 кандидатів наук. Крім того, до викладання постійно запрошуються найкращі викладачі з інших ВНЗ, а також іноземні науковці та спеціалісти.

Ректор КУП НАНУ професор Бошицький дякує за надзвичайно теплий прийом та гостинність, виказану грузинськими колегами, а також має намір втілювати отримані домовленості у практичну діяльність КУП НАНУ вже найближчим часом.